

Правен дайджест

бр. 3/ 1-19 март 2021 г.

В този брой

- **Обнародвани изменения и допълнения на нормативни актове**
- **1-19 март 2021 г.:**
  - [Закона за движение по пътищата;](#)
  - [Закона за филмовата индустрия;](#)
  - [Кодекса за социално осигуряване;](#)
  - [Закона за електронните съобщения;](#)
  - [Закона за чужденците в Република България;](#)
  - [Закона за мерките срещу изпирането на пари;](#)
  - [Закона за българските лични документи;](#)
  - [Закона за българското гражданство;](#)
  - [Закон за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги и продажба на стоки;](#)
- **Съдебна практика на ВКС:**
  - [Тълкувателно решение № 3/2018 от 17.03.2021 г. по т.д. № 3/2018 г. на ОСГТК;](#)
  - [Решение № 254/05.02.2021 г. по дело № 1172/2020 г.](#)
- **Икономически и социални мерки във връзка с Covid-19:**
  - [Схема BG-176789478-2021-01 за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирание на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19](#)
- **Актуални възможности за проектно финансиране**
- **1. Конкурси на Национален фонд „Култура“ по програма „КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО“ в:**
  - [Модул „Културно предприемачество в областта на културното наследство“;](#)
  - [Модул „Съхранение и популяризиране“](#)

- **2. Покани от Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021:**
  - [Промени в програмното споразумение на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“;](#)
  - [Покана за проектни предложения „Дигитално достъпни обекти на културно наследство“](#)

Следвайте ни

Facebook-

<https://www.facebook.com/LawOfficeTonchevaandPartners>

Linkedin-

<https://www.linkedin.com/company/toncheva&partners-law-firm/?viewAsMember=true>

Контакти

АД „Тончева и партньори“

email: office@modus.bg

cell: +359 2 963 47 00

mobile phone: +359 886 834806

Янита Тончева

Управляващ съдружник

mobile phone: +359 888 662545

Борис Липчински

Съдружник

mobile phone: +359 884 643348

Катерина Бачварова

Адвокат

mobile phone: +359 886 658556

Обнародвани нормативни актове 1-19 март 2021 г. - акценти

Закон за допълнение на Закона за движението по пътищата

В брой 18 на Държавен вестник от 02.03.2021 г. е обнародван Законът за допълнение на Закона за движението по пътищата.

Приети са следните промени:

- В случай на прехвърляне на МПС преди 27 декември 2017 г., за което новият собственик не е изпълнил задължението си да регистрира придобитото МПС в законоустановения срок, прехвърлителят (продавачът) може в срок до 31 декември 2023 г. да предостави в отдел „Пътна полиция“ при съответната областна дирекция на МВР копие на документ, който удостоверява прехвърлянето на собствеността.
- В посочения по-горе случай, регистрацията на МПС се прекратява служебно. По искане на прехвърлителя се издава удостоверение от отдел „Пътна полиция“, съдържащо информация за датата на прехвърлянето на собствеността на МПС и датата на служебното прекратяване на регистрацията.
- Новите правила се прилагат и когато собствеността на пътното превозно средство е прехвърлена на лице, което не е български гражданин, или договорът е сключен извън територията на Република България.

Посочените промени влизат в сила три дена след обнародването им.

Пълният текст може да видите тук:
<https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterial>

[DV.jsp;jsessionid=7BBAC331D0DCE0C2DC
CFFB6F99BC26A1?idMat=156146](https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterial?dv_sessionid=7BBAC331D0DCE0C2DC&CFFB6F99BC26A1?idMat=156146)

Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия

В брой 18 на Държавен вестник от 02.03.2021 г. е обнародван Законът за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия.

Приети са следните промени:

- годишният размер на средствата по схемата за държавна помощ за производство на филми не може да бъде по-малък от сумата на среднестатистическите бюджети за предходната година съответно на 12 пълнометражни игрални филма, 22 пълнометражни документални филма и 250 минути анимация.
- към изпълнителния директор на агенцията се създават следните консултативно-експертни органи:
  - Национални художествени комисии;
  - Национална комисия за оценка на проекти за възстановяване на разходи;
  - Национална комисия за разпространение на филми;
  - Национална комисия за фестивали и културни прояви;
  - Национална комисия за категоризация;
  - Национална техническа комисия;
  - Финансова комисия;
  - Приемателна комисия.
- към министъра на културата се създава **Национален съвет за кино**, който ще се назначава за срок две години със заповед на министъра на културата и се състои от 13 членове, включително председател.
- въвеждат се и промени в схемите за държавно финансиране. Годишният размер

на средствата по схема за държавна помощ за производство на филми не може да бъде по-малък от сумата на среднестатистическите бюджети за предходната година. Същият размер средства се отделя и за разпространение на филми.

- държавното подпомагане по схемата за производство на сериали ще се предоставя за проекти за български сериали или трансгранични продукции на сериали с продължителност от 6 до 14 епизода на сезон с времетраене на всеки епизод над 40 минути чисто програмно време, а за анимационни сериали - с обща продължителност на сериала не по-малко от 24 минути, които се произвеждат от независими продуценти.

- времето за показ на български филми не може да бъде по-малко от 6 на сто от общото годишно време във всеки киносалон, равномерно разпределено във всички часови пояси, като не по-малко от 15 на сто от показваните български филми трябва да бъдат програмирани в най-посещаваните часови пояси.

- от годишния размер на държавните помощи се отделят 15% специално за помощ за фестивали и показ на филми, за фестивали и културни мероприятия и за промоция и показ на филми

Законът за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия влиза в сила в тридневен срок от обнародването му в Държавен вестник.

С измененията може да се запознаете тук: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=156105>

Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

В брой 19 на Държавен вестник от 05.03.2021 г. е обнародван Законът за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване.

Приети са следните промени:

- лицата, осигурени в универсален пенсионен фонд имат право да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд Пенсии, с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд, при наличието на две условия:

- да не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

- навършване на изискуемата възраст по определена схема, диференцирана по години, например, от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2025 г. – не по-късно от една година преди изискуемата възраст; от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2030 г. – не по-късно от две години преди изискуемата възраст.

- за лицата, на които до 30 юни на настоящата 2021 г. включително остават по-малко от 5 години до навършване на възрастта им за пенсиониране, се предоставя възможност да упражнят еднократно правото на избор за промяна на осигуряването им. Предпоставка за това е да не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Законът за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване влиза в сила в тридневен срок от обнародването му в Държавен вестник.

С промените може да се запознаете тук: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=156145>

Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения

В брой 20 на Държавен вестник от 09.03.2021 г. е обнародван Законът за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения.

С оглед транспонирането на Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ, L 321/36 от 17 декември 2018 г.), парламентът установява редица промени в регулацията на електронните съобщения, както следва:

- създава се нов член – 5а, съгласно който държавните органи при упражняване на своите правомощия не следва да ограничават достъпа на крайните ползватели до използваните от тях услуги и приложения посредством електронни съобщителни мрежи по начини, които водят до ограничаване на упражняването на правата или свободите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз и принципите на правото на Европейския съюз.

- Обявяват се общите изисквания и разрешенията за ползване на радиочестотен спектър. Създава се чл.66а, който гласи, че радиочестотният спектър ще се използва свободно, след регистрация или след издаване на разрешение.

- Комисията за регулиране на съобщенията ще създава и поддържа публични регистри на:

- лицата, уведомили комисията за намеренията си да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи или услуги;
- лицата, които имат разрешения за ползване на ограничен ресурс;
- лицата, които са регистрирани за ползване на радиочестотен спектър;

- предприятията, определени за такива със значително въздействие върху съответен пазар;

- предоставените за ползване на предприятията номерационни ресурси;

- броя крайни ползватели, разпределени по видове услуги, предлагани от съответното предприятие, въз основа на данните от ежегодния отчет за дейността, предоставян от предприятието.

- В глава четиринадесета се създава раздел III „Смяна на доставчик“ с чл. 230б и 230 и в него се установяват възможности за смяна на доставчик на услуги за достъп до интернет и правна уредба на достъпа на потребителите до служби за спешно реагиране.

- В Глава XIV след чл. 242 се създава раздел VI „Спешни повиквания и системи за предупреждение на населението“ с чл. 242а – 242в. С направените изменения, изискванията на Глава XIV не се прилагат за микропредприятията, предоставящи междуличностни съобщителни услуги без номера, освен ако те предоставят и други електронни съобщителни услуги. Запазено е единствено приложението на чл. 225.

- Регламентира се задължение за предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи или услуги, да информират напълно безплатно ползвателите за заплахата от инцидент, свързан със сигурността на своите мрежи или услуги, и за всички възможни защитни или корективни мерки, които ползвателите могат да предприемат, за да защитят сигурността на своите съобщения.

В допълнение се определя, че считано от 21 юни 2022 г., когато са налични системи за предупреждение на населението, предупрежденията за тежки извънредни ситуации и бедствия, които предстоят или са в ход, се предават от доставчиците на мобилни междуличностни съобщителни

услуги с номера до засегнатите крайни ползватели.

Останалите промени влизат в сила три дена след обнародването им.

Пълният текст може да видите тук:

<https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp;jsessionid=2F411A86838634542C866809E1C77083?idMat=156329>

Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България

В брой 21 на Държавен вестник от дата 12.03.2021 г. е обнародван Закона за чужденците в Република България.

Приети са следните промени:

- Заявлението за виза може да бъде подадено и по електронен път.

- Визата за краткосрочно пребиваване може да бъде издадена за многократно влизане и със срок на валидност до 5 години, когато чужденецът:

1. притежава валиден пътен документ, който му дава право да влезе на територията на България, издаден е в рамките на последните 10 години и е със срок на валидност най-малко три месеца след планираната дата на отпътуване от територията на страната;

2. е обосновал целта и условията на планирания престой и това, че разполага с достатъчно средства за издръжка както за срока на планирания престой на територията на България, така и за завръщането си в страната на произход или за транзита към трета страна, в която е гарантирано неговото приемане, или че е в състояние законно да придобие тези средства.

- Многократната виза със срок на валидност до 5 години може да бъде издадена и на чужденци, които обосновават намерението си за редовно пътуване, при условие че докажат своята добросъвестност и надеждност и правомерното използване на предишни визи, своето икономическо положение в държавата на произход и действителното си намерение да напуснат територията на България преди изтичането на визата, за която кандидатстват.

- Членовете на семейството на притежател на „Синя карта на ЕС“ могат да получат разрешение за продължително пребиваване със срок на валидност, съответен на срока на пребиваване на притежателя на „Синя карта на ЕС“, доколкото срокът на валидност на паспорта или заместващия го документ позволява това.

- С Преходни и Заключителни разпоредби на закона са направени промени в други нормативни актове, включително редица кореспондиращи промени и в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, които ще влязат в сила от 01.06.2021 г.

- Започналите и неприключили до 31 май 2021 г. производства по предоставяне на решения и издаване на разрешения за пребиваване и работа на граждани на трети държави за трудовата миграция и трудовата мобилност се довършват по досегашния ред.

С промените може да се запознаете тук:

<https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp;jsessionid=08398B1562AEF2D9AFDD9FC57B01E118?idMat=156354>

Закон за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари

В брой 21 на Държавен вестник от дата 12.03.2021 г. е обнародван Законът за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Промените са свързани предимно с отпадане на част от субектите от кръга на задължението лица по ЗМИП, а именно:

- органите по приватизацията;
- лицата, организиращи възлагането на обществени поръчки;
- възлагащи органи и възложители при сключване на концесионни договори;
- юридически лица, към които има взаимоспомагателни каси
- професионални съюзи и съсловни организации,
- професионални спортни клубове (професионалните футболни клубове остават задължение лица),
- пазарните оператори и/или регулирани пазари;
- централните депозитари на ценни книги;
- органите на НАП
- митническите органи.

След влизане в сила на промените Българската народна банка е длъжна да прилага съответните законови мерки в случаите, когато извършва операции и сделки с неограничен кръг лица.

Законът влиза в сила в тридневен срок от обнародването му в Държавен вестник.

С промените може да се запознаете тук: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterial/DV.jsp?idMat=156356>

Закон за изменение и допълнение на Закона за българските лични документи

В брой 21 на Държавен вестник от дата 12.03.2021 г. е обнародван Закон за

изменение и допълнение на Закона за българските лични документи.

Допълненията са основно свързани с регламентиране на срокове за издаване на свидетелства за управление на МПС (СУМПС), а именно:

- при обикновена услуга – в срок до 30 дни;
- при бърза услуга – в срок до 10 дни;
- при ускорена услуга – в срок до 3 дни.

• Условието за прилагане на ускорена услуга са приложими в три случая:

- промяна в данните на водача, отнасящи се до смяна на фамилия и транслитерация;
- при издаването на дубликат;
- при подмяна на СУМПС поради изтичането на срока на валидност, при вече изтекъл срок на валидност;

• Заявление при ускорена услуга се приема само в звената на Столичната дирекция на вътрешните работи или областната дирекция на МВР.

• Когато заявлението за подмяна на свидетелство за управление на МПС е прието в дипломатическо или консулско представително на страната в чужбина, срокът е 90-дневен.

Правилата за новите срокове за издаване на СУМПС влизат в сила от 1 септември 2021 г., а останалата част на ЗИД на Закона за българските лични документи – в тридневен срок след обнародването му в Държавен вестник.

С промените може да се запознаете тук: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterial/DV.jsp?idMat=156455>

Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство

В брой 21 на Държавен вестник от дата 12.03.2021 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство.

Приети са следните промени:

- Предвижда се нова група лица, които могат да придобиват гражданство без да трябва да отговарят на изискванията за владеене на български език и освобождаване от досегашно гражданство, а именно постоянно пребивавали при определени условия на територията на страната лица за срок от три години, чийто съпруг е натурализиран гражданин.
- Въведени са новости в правилата за облекчените условия за получаване на гражданство от чужденци, инвестирани в българската икономика. Условието за това е лицето да е инвестирало в страната чрез внасяне в капитала на българско търговско дружество на сума не по-малка от 1 млн. лв. за осъществяване от дружеството на приоритетен инвестиционен проект.
- В Съвета по гражданство се включва и представител на Министерство на икономиката.

Подзаконовите актове по приложението на новите разпоредби на ЗИД на ЗБГ следва да се издадат и приведат в съответствие в шестмесечен срок от влизането в сила на закона - 16 март 2021 г.

С промените може да се запознаете тук: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterial/DV.jsp?idMat=156355>

Закон за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги и за продажба на стоки

В брой 23 на ДВ от 19.03.2021 г. е обнародван Закон за предоставяне на

цифрово съдържание и цифрови услуги и за продажба на стоки, с който се въвеждат в националното право разпоредби на европейско право.

Целта на законодателя е да осигури защита на икономическите интереси на потребителите.

Важни моменти в новата уредба:

- Легални дефиници на ключови понятия:
  - **цифрово съдържание** съдържание означава данни, които са произведени и предоставени в цифрова форма.
  - **цифрова услуга** е услуга, позволяваща на потребителя да създава, обработва или съхранява данни в цифрова форма, както и да споделя тези данни.
- Въвеждат се изисквания към договорите за продажба на цифрово съдържание цифрови услуги, в това число обективно съответствие с дадени стандарти; правото на рекламация, на разваляне на договор и на пропорционално намаляване на цената; колективни искиове.
- Контролен орган за спазването на новите правила е Комисията за защита на потребителите – КЗП. КЗП има задължение да предостави информация на своята интернет страница за правата и задълженията на потребителите.
- Задължение за разясняване на правата и задълженията на потребителите имат също така сдруженията на потребителите и Европейският потребителски център.

Законът влиза в сила от 1 януари 2022 г. и се прилага за договори за продажба на стоки, сключени след тази дата, и за договори за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги, независимо от датата на тяхното сключване.

С новия закон може да се запознаете на следния линк:

<https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?jsessionId=C8C3BD72BC82AD42B225CA3D102EB0F4?idMat=156454>

Съдебна практика на Върховен касационен съд (ВКС)

Може ли да се впише наново ипотека съгласно чл. 172, ал. 2 ЗЗД, ако е изтекъл десетгодишният срок на действие на вписването и ипотека вече е била заличена по реда на чл. 22 ПВ?

(Тълкувателно решение № 3/2018 г. от 17.03.2021 г. по т.д. № 3/2018 г. на ОСГТК)

- В тълкувателното решение върховните съдии първо разясняват базисните постановки за ипотека: Тя е акцесорно право, което обезпечава възникнало или бъдещо парично вземане и дава възможност на ипотекарния кредитор да изнесе на публична продажба имота и да се удовлетвори от неговата цена, ако длъжникът не плати доброволно.

- Ипотеката се учредява чрез сложен фактически състав, елемент от който е вписването ѝ, което има конститутивно действие, тъй като с него възникват правните последици на ипотека, но и оповестително -защитно действие.

- Действието на вписването на ипотека трае 10 години, освен ако не е подновена преди изтичане на този срок. Ипотеката може да се впише наново след като е заличена по реда на чл. 22 от Правилника за вписванията заради изтичане на 10-годишния срок на действие, за което не е необходимо съгласие на длъжника.

- Ако обезпеченото вземане не е било погасено в 10-годишния срок, с новото вписване на същата ипотека се възстановява занаяд правното действие на ипотека. В случай на погасяване на вземането, обезпечено с ипотека, длъжникът може да предяви иск за установяване на несъществуване на ипотечното право.

- Съдиите посочват, че ипотекарният кредитор ще може да насочи принудително изпълнение върху имота след новото вписване само ако той все още е собственост на длъжника, или ако е придобит от трети лица след новото вписване на ипотека.

- Новото вписване обаче е непротивопоставимо на трето лице, което е придобило имота и е вписало акта си преди новото вписване на ипотека, както и на неговите частни правоприменници, дори и да са придобили имота след вписване на ипотека. Това заявиха Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд (ВКС) в новото тълкувателно решение

Правото на работодателя да прекрати трудовото правоотношение със служител, заемащ единствена длъжност, поради съкращение в щата, без да извърши подбор

(Решение на ВКС № 254/05.02.2021 по дело № 1172/2020)

- ВКС дава отговор на въпроса за правомощието на работодателя да прекрати трудовото правоотношение със служител, заемащ единствена длъжност, поради съкращение в щата, без да извърши подбор. Решението разглежда случая, в който работодателят първоначално е решил да упражни правото си на подбор и е назначил комисия за извършването му, като в последствие се е отказал от извършването

му.

- Задължението за извършване на подбор от страна на работодателя възниква в случаите, когато се съкращава една или няколко от съществуващите в щатното разписание еднородни длъжности (като трудова функция). Преценката за такава еднородност се прави винаги въз основа на характера и естеството на длъжностните задължения и не зависи от съпадението или сходството в наименованието в щатното разписание. При определяне кръга на лицата, които да участват в подбора, се съобразяват различията в отделните трудови функции, и специално то дали тези различия са съществени, тъй като наличието на съществени различия би довело до неравнопоставност на съответните работници/служители при съпоставката на тяхната квалификация и работа.

- Работодателят не е длъжен да документира подбора, нито да назначи нарочна комисия за извършването му; ако е назначил комисия, той не е длъжен да се съобрази с нейното становище. Счита се, че волеизявлението на работодателя за назначаване на комисия може да бъде оттеглено, като това волеизявление, както и волеизявлението за назначаване на комисия, не подлежат на контрол. Работодателят може да се намесва в работата на комисията, тъй като решението за назначаването ѝ зависи единствено от самия него. Намесата на работодателя в работата на комисията по подбора също не подлежи на контрол и сама по себе си не опорочава подбора; затова, ако при извършването на подбора няма други нарушения, работата на комисията и начинът на документирането ѝ, са без значение за законността на уволнението. Не съществува пречка, дори ако е назначил комисия за извършване на подбор, работодателят да предприеме действия по прекратяване на трудовото правоотношение със служителя, чиято единствена длъжност се съкращава, като се откаже от правото си

на подбор по смисъла на чл. 329, ал. 1 КТ. В този случай той не съобразява изводите от работата на комисията по качествата на сравняваните в процедурата по подбор работници или служители.

- Предвиденото първоначално включване на длъжността, заемана от служителя/работника, в процедурата по подбор, и последващото решение на работодателя да не се възползва от правото си на подбор, не опорочава оспореното прекратяване на трудовото правоотношение.

Икономически и социални мерки във връзка с Covid-19

Схема BG-176789478-2021-01 за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

От **8 февруари 2021 г.** е отворена Схема за кандидатстване BG-176789478-2021-01 - за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19.

Крайният срок за подаване на документите е **31.05.2021 г.**

Размерът на помощта: до **4 на сто от оборота на туроператорите и туристическите агенти без ДДС през 2019 г., оповестен във финансовия отчет на кандидата съгласно Закона за счетоводството, но не повече от 1 564 664,00 лв. (800 000 евро).**

Допустими кандидати: предприятия, действащи като туроператори или туристически агенти, регистрирани в съответствие с Раздел I, Глава седма от

Закона за туризма и вписани в Националния туристически регистър, които към момента на подаване на заявлението за помощта имат сключена валидна застраховка „Отговорност на туроператора“ в съответствие с чл. 97 от Закона за туризма и към 31 декември 2019 г. не са в затруднено положение по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване – чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 г.

Недопустими кандидати са:

1. Предприятия, които извършват дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите, изложени в т. 23 от Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19;
2. Предприятие, което е в производство по несъстоятелност или ликвидация, както и е обявено в несъстоятелност;
3. Предприятие, което е получавало помощ, която е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар или не е изпълнено разпореждане за възстановяването ѝ;
4. Предприятие, което има задължения по влезли в сила актове и/или има разсрочени, отсрочени или необезпечени задължения към държавата.

Безвъзмездните средства се предоставят **еднократно** за компенсиране на загуби на туроператорите и туристическите агенти за периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г.

Отпуснатите средства се използват **приоритетно** за компенсиране на разходи, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти, които не са възстановени от доставчиците на услуги към датата на получаване на държавната помощ, както и за покриване на извършените през периода разходи за основната дейност на съответния туроператор или туристически агент.

Актуални възможности за проектно финансиране

1. Конкурси на Национален фонд „Култура“ по програма „Културно Наследство“

Модул "Културно предприемачество в областта на културното наследство"

Срок за кандидатстване - 22.04.2021 г. (15:00 ч.)

Размер на финансиране - до 25 000 лв.

При кандидатстване за финансиране **до 15 000** лева, НФК може да осигури **100%** от бюджета на проекта.

При кандидатстване за финансиране **над 15 000** лева, НФК може да осигури **до 80%** от бюджета на проекта.

Допустими кандидати:

- всички български културни организации (юридически лица), включително и организации с нестопанска цел, които изпълняват нормативно определени функции по опазване и популяризиране на културното наследство;
- всички български културни организации (юридически лица), включително и организации с нестопанска цел, които имат поне един реализиран проект в областта на културното наследство.

При разработването и реализирането на проекта е задължително ангажиране на местна общност в дейности за производство или възпроизвеждане, промотиране, разпространение или комерсиализиране на стоки и услуги, произтичащи от културното наследство на местно ниво.

Приоритети:

- проекти, които предвиждат развиването на предприемачески подходи и внедряването на иновации в опазването и популяризирането на културното наследство;
- проекти, които стимулират междусекторни партньорства между организации от сферата на културата и организации от бизнеса, местни организации и институции и / или представители на местната общност, доброволни граждански сдружения, частния сектор, медии и други оператори на местно или национално ниво;
- проекти, които активно включват образователните институции чрез детските, ученическите и студентските публикации в процеса и/или продукта и осигуряват тяхната съпричастност чрез комуникиране на нови познания за стойността на културното наследство;
- проекти, които активно включват местната общност в процеса и / или продукта и осигуряват тяхното благосъстояние и идентифициране с културната общност, която съхранява колективната памет;
- социално отговорни и екологосъобразни проекти, които създават условия за устойчиво развитие.

Допустими дейности:

- дейности по развитие, тестване и внедряване на предприемачески подходи и иновации (събиране на информация, анализи, консултации, разработване на бизнес план, анализ на пазара);
- дейности за изследване на културните ценности, но с ясно доказана приложна полза за реализирането на проектодейности за развитие и подобряване на брандинга на културни продукти и услуги;
- дейности за изработване / разработване и развитие на продукти и услуги, свързани с наследството като игри, сувенири, мода, дизайн, бижута, керамика, мобилни

апликации, образователни програми, творчески и изследователски лаборатории, виртуални турове и др.;

- дейности по създаване на дигитално съдържание, които доказват принос към постигането на целите и приоритетите на модула.

Допустими разходи:

- за хонорари на участниците в проекта;
- за събиране на ресурсна информация и експертен анализ (събиране на информация, анализи, консултации, разработване на бизнес план, анализ на пазара);
- за изработване / разработване и развитие на продукти и услуги, свързани с наследството като игри, сувенири, мода, дизайн, бижута, керамика, мобилни апликации, образователни програми, творчески и изследователски лаборатории и др.;
- за създаване на уеб сайт, домейн и хостинг, в рамките на договорните срокове;
- за наем на помещения, техника и съоръжения, свързани с реализацията на проекта;
- за дизайн, художествено оформление, изработка на информационни и илюстрационни материали в дигитален формат;
- разходи за разработване на комуникационна стратегия;
- за превод на текст на чужд език.

Модул "Съхранение и популяризиране" Фокус 2021 "Дигитализация на културното наследство"

Срок за кандидатстване - 22.04.2021 (15:00 ч.)

Размер на финансиране - до 25 000 лв.

При кандидатстване за финансиране до **15 000** лева, НФК може да осигури **100%** от бюджета на проекта.

При кандидатстване за финансиране **над 15 000** лева, НФК може да осигури **до 80%** от бюджета на проекта.

Допустими кандидати:

- всички български културни организации, включително и организации с нестопанска цел

Всички проекти трябва да представят подробен план за подобряване на достъпа до културно наследство или знанието за него. При разработването и реализирането на проекта е задължително ангажиране на местна общност. Допустимо е реализирането на виртуални турове (преживявания или представяне на обогатен / иновативен прочит на музейни колекции), онлайн експозиции, интерактивни интернет страници, блогове, подкастове, виртуална реалност, заснемане с 2D или 3D технологии, аудиовизуални технологии, предаване на живо, онлайн обучителни програми и други подходи за представяне на дигитализирано културно наследство. Задължително е дигитализираните единици/продукти на културни ценности в рамките на проекта да бъдат публично достъпни.

Допустими дейности:

- дейности за дигитализиране на културни ценности, включително проучването им, необходимо за реализирането на проекта;
- дейности по създаване и популяризиране на дигитално и аудиовизуално съдържание, задължително свързано/насочено към културни ценности/елементи и с обоснована необходимост от реализирането на подобни мерки с оглед целите на програмата;

- дейности, които представят наследството в дигитална среда по иновативен и атрактивен начин, насърчават нови подходи на куриране и популяризиране на културните ценности дейности, които насърчават включването на местните общности в процесите по опазване и представяне на културното наследство;

- дейности, които насърчават комуникацията с общността и разширяват достъпа до културното наследство;

- дейности, които насърчават дигиталното разказване/разкриване на културния, исторически и социален контекст на културните ценности/елементи (storytelling);

- дейности, които насърчават употребата и повторната употреба на дигитализирано съдържание.

Допустими разходи:

- за хонорари на участниците в проекта;
- разходи за събиране на ресурсна информация и експертен анализ;
- разходи за дизайн, художествено оформление, изработка на информационни и илюстрационни материали в дигитален формат до 15 % от общата стойност на проекта;
- разходи за наем на помещения, техника и съоръжения, свързани с реализацията на проекта (без наем на административен офис);
- разходи за дизайн, художествено оформление, изработка на информационни и илюстрационни печатни материали на хартиен носител;
- разходи за информационни материали в дигитален формат;
- разходи за сценични костюми;
- разходи за превод на текст на чужд език.

2. Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021

Промени в програмното споразумение на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“

Регламентирани са следните промени:

- отпада изискването за 10% съфинансиране при кандидатите неправителствени организации (НПО);
- допуска се вече провеждане и на онлайн събития.

• В Индикативният график на Програмата - до 30 юни 2021 г. ще бъдат обявени четири покани за подаване на проектни предложения:

- През м. март се очаква да бъде обявена Първа покана по Резултат 1 „Подобрено управление на културното наследство“, Подрезултат 1.2 „Дигитално достъпни обекти на културното наследство“.

- През м. април предстои да бъде отворена за подаване на проектни предложения Поканата по Резултат 1, Подрезултат 1.1. „Културно наследство, представяно в ревитализирани, реставрирани и реновирани места“ ще през април.

- През м. април ще бъде публикувана и Втората покана по Резултат 2 „Подобрен достъп до изкуства и култура“

- През м. май се очаква да бъде обявена за кандидатстване последната покана: „Подобрена информираност за изкуства и култура на етнически и културни малцинства (фокус върху роми)“

Общата стойност на всички покани по Програмата е 10 млн. Евро.

Покана за проектни предложения „Дигитално достъпни обекти на културно наследство“

(по Резултат 1 „Подобрено управление на културното наследство“, Подрезултат 1.2 на Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“)

На 16 март 2021 г., Програмният оператор на програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ Министерството на културата обяви покана за набиране на проектни предложения „Дигитално достъпни обекти на културно наследство“.

Проектни предложения могат да се подават от 16.03.2021 г. до 17.30 ч. на 16.06.2021 г.

Максималният и минималният размер съответно са: **350 000 и 150 000 евро за проект.**

• Допустими кандидати са:

➤ бюджетни организации, чиято дейност се осъществява в културния или творческия сектор, включително общини и областни администрации.

• Допустими партньори са:

➤ нетърговски, публични организации, в т.ч. неправителствени организации, установени като юридически лица на територията на Република България или в държава донор по Програмата.

• Цел на процедурата:

➤ да се подобрят условията на достъп до културно наследство чрез подкрепата на проекти, които за първи път ще го

документират и дигитализират с цел промотиране и опазване за бъдещите поколения.

- Финансират се проекти, позволяващи културните оператори да придобият необходимата материална и техническа база, като например оборудване, устройства, адаптиране на пространства, софтуер и др.
- По процедурата се подкрепят проекти за адаптиране на пространства с цел изграждане на дигитални лаборатории и с цел провеждане на цялостни програми за дигитализация на движимото културно наследство.
- Подаването на документите става с електронен подпис в системата ИСУН 2020.

Надяваме се, че настоящият бюлетин е полезен за вашата правна и проектна информираност.

За всички допълнителни въпроси не се колебайте да се свържете с нас!

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!